

Станојевић чак оштетио више државне интересе казујући ствари које су требале да остану као тајна. Станојевићу се у том погледу учинила велика неправда. Могу понека од његових излагања бити тачна или нетачна, али он их је писао са искреним уверењем да послужи истини и разбистравању ствари. Он је писао као хисторичар који жели да, колико може, јасно изложи све моменте. Не може човек са катедре годинама проповедати, да је прва дужност хисториске науке тражити истину, па сам, у једном важном питању, намерно радити да се она обиђе или затрпа. Србија и српска влада нису имале никаква разлога да означавају као тајну нешто, што, ма колико непријатно, није ипак било изазвано никаквом њеном акцијом и кривицом. Напротив. Што се ствар више проучавала постајало је све јасније, да одговорност због атентата њу није погађала скоро ни посредно, а одговорност за Светски Рат најмање може пасти на терет Србије. Извесна излагања у Станојевићевој књизи, којима се пре није обраћала довољна пажња, сад се показују као сасвим поуздана. То је, на пр., тврдња, да је Димитријевић, у последњи час, издао наредбу да се атентат не изврши. Најновија књига сарајевског суца истражитеља Л. Пфефера даје о том нових потврда.

О актуелним и начелним питањима из нашег живота писао је често у дневној штампи, а нарочито у београдској *Полицији*, којој је био и један од оснивача.

X

У последње време Станојевић је највише радио на својој новој, на велико замишљеној *Историји српскога народа у Средњем Веку*. У девет књига он је хтео изложити све што је мислио да о том треба дати: обавештења о изворима и њиховој вредности, преглед хисториографије, и целокупну нашу политичку и културну историју. Дело је имало изаћи у издањима наше Академије. Иако је његова *Историја* од 1908. год. излагала, у основним линијама, његову концепцију наше политичке прошлости, он то дело ипак није сматрао као коначно, ни као своју праву меру. Он се спремао за веће и боље, које је веровао да може дати и које би сигурно и могао дати. На жалост, од тог великог дела готова је била само прва књига, и она је објављена недавно, после његове смрти.

Та прва књига обухвата само партију о изворима. Ту су врло подробно набројана сва места где се налазе поједине збирке рукописа и архивалија, са хисторијом архива и научног интереса и рада у њима, затим хисторијат научних проучавања у разним нашим областима. Посебне главе сачи-